

ОПШТИНА ЧЕЛИНАЦ



ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ОПШТИНЕ ЧЕЛИНАЦ ОД 2010. ДО 2015. ГОДИНЕ

ЧЕЛИНАЦ 2010. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ:

САДРЖАЈ.....	2
УВОД.....	3
ПРОЦЕС УСКЛАЂИВАЊА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ЧЕЛИНАЦ СА РЕПУБЛИЧКИМ ДОКУМЕНТОМ.....	4
ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА 2010-2015.....	6
1. ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО.....	6
2. ОБРАЗОВАЊЕ, СТРУЧНИ РАД И УСАВРШАВАЊЕ МЛАДИХ	10
3. СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ.....	15
4. СПОРТ.....	19
5. УЧЕШЋЕ МЛАДИХ У ДРУШТВУ И ОМЛАДИНСКИ РАД....	22
6. КУЛТУРА.....	27
7. ИНФОРМИСАЊЕ МЛАДИХ.....	30
8. ЕКОЛОГИЈА.....	33
9. СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ.....	36
МЕХАНИЗМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ЧЕЛИНАЦ.....	41

УВОД

Уставни основ за доношење Омладинске политике садржан је у Амандману XXXII став 1. тачка 12. Устава Републике Српске, према коме Република Српска уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини.

Законски основ за доношење документа Омладинска политика налази се у члановима 11. и 12. Закона о омладинском организовању Републике Српске који је Народна скупштина Републике Српске усвојила у новембру 2004. године. Члан 2., став 1., дефинише омладину и младе као лица од 16 до навршених 30 година живота.

Учешће младих људи, у свим сферама јавног живота, представља један од главних циљева, како Савјета Европе, тако и Организације за европску безбједност и сарадњу (ОЕБС). Подстицањем, промовисањем и пружањем подршке учешћу младих у јавном животу, доводе се у први план не само проблеми младих људи већ и проблеми који угрожавају све грађане, као што су незапосленост и дискриминација. Овим учешћем гради се шири и дјелотворнији савез између генерација, како би се заједничким снагама могли разријешити заједнички проблеми, али и изазови који се очекују у будућности.

„Омладинска политика“ представља стратегију која обезбјеђује систематско унапређење стања већег броја области (образовање, запошљавање, стамбено збрињавање, слободно вријеме, здравље и остало), које су све сфере интересовања младих. Омладинска политика не представља само општа начела рјешавања проблема младих, него се развија у посебне програме и мјере које треба да обезбједи боље услове за живот, креативно испољавање и учествовање младих у ширем друштвеном окружењу, чиме се унапређује позиција и статус омладине, али и младих од 13 до 18 година (адолесценти).

Без обзира на ком нивоу власти се дефинише и доноси, „Омладинска политика“ представља стратегију која се предузима у циљу побољшања статуса младих, као и рјешавање проблема омладине. Потребно је да се у процес развоја и реализације „Омладинске политике“ укључи шира друштвена заједница, те да се створи институционална обавеза ресорним органима у спровођењу програма који ће се дефинисати „Омладинском политиком“; да се утврде основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору, под којим се подразумјева васпитање младих, његовање моралних, естетских, културних и спортских вриједности, развијање физичких и духовних вриједности и особина личности, развијање свјести о хуманистичким вриједностима, личној и друштвеној одговорности, социјалној и здравственој заштити, запошљавању, екологији и др. Примјена омладинске активности обухвата већи број области које су регулисане одговарајућим законима, па је било неопходно поједине области омладинског рада и њихове активности детаљно разрадити документом који је јединствен и заједнички за све субјекте који регулишу област рада и активност омладине.

Закон о омладинском организовању Републике Српске прописује доношење омладинске политике на нивоу града/општине у члану 15.

Скупштинским закључком документ „Омладинска политика општине Челинац од 2008. до 2012. године“ ће се ускладити са републичким документом и добиће нови временски период, од 2010. до 2015. године.

ПРОЦЕС УСКЛАЂИВАЊА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ЧЕЛИНАЦ СА РЕПУБЛИЧКИМ ДОКУМЕНТОМ

Основни циљ документа „Омладинска политика општине Челинац“ је дугорочно побољшање положаја младих у општини Челинац. Овим документом утврђени су приоритетни циљеви младих и дефинисан је стратешки план са конкретним мјерама за период од 5 година (2010-2015) из најважнијих области друштвеног живота младих:

1. ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО,
2. ОБРАЗОВАЊЕ, СТРУЧНИ РАД И УСАВРШАВАЊЕ МЛАДИХ,
3. СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ,
4. СПОРТ,
5. УЧЕШЋЕ МЛАДИХ У ДРУШТВУ И ОМЛАДИНСКИ РАД,
6. КУЛТУРА,
7. ИНФОРМИСАЊЕ И МОБИЛНОСТ МЛАДИХ,
8. ЕКОЛОГИЈА,
9. СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ,

Документом је креирана политика и стратегија које ће омогућити дугорочно, систематско и организовано рјешавање проблема младих као и побољшање статуса младих. Поред креирања стратегије, овај документ представља и испуњење обавезе општине Челинац предвиђене законом о омладинском организовању (члан 15).

Иницијативу за израду документа „Омладинска политика општине Челинац“ покренула је комисија за младе почетком 2006. године када је донијела закључак којим је позвала омладинске организације са подручја општине да именују по једног представника у радну групу за израду овог документа. Позиву се одазвало 7 омладинских организација и формирана је радна група за израду документа „Омладинска политика општине Челинац“. Радна група је израдила пројекат под називом „Израда документа Омладинска политика општине Челинац“ који је комисија за младе једногласно подржала.

По пројекту израда документа се одвијала у три фазе.

Прва фаза је обухватила сљедеће активности:

- Представљање пројекта на интернету и омогућавање свим заинтересованим да учествују у њему путем дискусија на форумима челиначких сајтова и слањем својих приједлога и сугестија на отворену e-mail адресу;
- Анализу општег стања која је урађена путем анкете;
- Састанке радне групе с циљем утврђивања начина и динамике рада.

Друга фаза је обухватила сљедеће активности:

- Организовање 9 радних састанака (за сваку област по један) на којима су утврђени стратешки циљеви по областима;
- Израду акционих планова по областима;
- Израду приједлога различитих механизма за реализацију „Омладинске политике“;
- Израду финансијског плана;
- Израду приједлога за евалуацију и мониторинг „Омладинске политике општине Челинац“;

Трећа фаза је обухватила сљедеће активности:

- Представљање нацрта документа Скупштини општине Челинац;
- Организовање јавне расправе;
- Еволуирање нацрта документа и у складу са закључцима са јавне расправе израда приједлога за коначно усвајање;
- Представљање приједлога документа Скупштини општине Челинац;
- Упознавање са документом свих заинтересованих и препоруке органима општине и омладинским организацијама.

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА од 2010. до 2015. ГОДИНЕ

ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА.

Друштвени фактори утичу на пружање могућности младим људима за запослење, а уједно су и носиоци незапослености младих. Стубови савременог друштва својим радом и координацијом треба да омогуће прилике и платформе за рјешавање свих друштвених проблема, а самим тим и да запошљавају младе људе одмах по завршеном образовном процесу. Друштвени носиоци су су: органи општине, економски сектор, невладин сектор и институције формалног образовања. У идентификованим друштвеним носиоцима уочена је неповезаност свих сектора, што представља извор проблема запошљавања младих у општини Челинац.

Према основи демографско-географске структуре у општини, природна је подјела на двије средине: руралну и градску.

Захваћени друштвеним утицајима, млади у мањим срединама се суочавају са великим проблемима. Неприступачност информација, медија, образовања, како формалног тако и неформалног, створила је апатију младе популације на селу. Њихова жеља за одласком у град је велика и тиме проузрокује један од највећих друштвених проблема – „старење села“. Поред недостатка савремене комуникације у руралним срединама појављује се и фактор непостојања економских прилика за развој разних врста предузетничких модела, као и неинвестирање у сличне моделе за развој мале привреде и производњу у малим срединама.

У нашој општини постоје двије врсте изражених фактора: социјални и економски. Социјални фактори су лични доживљај појединаца, стање њихове свијести, као и фактори који утичу на формулацију њиховог мишљења и животног стандарда. Изражена је велика асоцијалност и поремећени систем вриједности појединаца у градској средини са тенденцијом да се пренесе и на сеоску средину. Морална деградација је постала болест младих људи. Сви социолошки фактори се могу повезати са економским факторима у друштву. Само друштво је прожето сивом економијом, а лоша економска ситуација омогућава стварање погрешних идола у друштву. Из свега наведеног произилази да је запошљавање младих највећи приоритет.

Проблем запошљавања младих је сложен проблем који се не може ријешити парцијалним програмима, већ захтијева мултидисциплинарни приступ односно истовремени ангажман свих надлежних: министарстава на нивоу РС, Административне службе општине, образовних институција и невладиних организација.

Важно је схватити да млади најлакше прихватају, али и сами генеришу, нове идеје и да једини могу пратити брзину технолошких промјена, које траже флексибилну, мобилну и квалификовану радну снагу. Као најважнији елемент у друштву, млади као људски потенцијал ће вишеструко вратити Челинцу и Републици Српској указану пажњу и улагања.

У ОБЛАСТИ ЗАПОШЉАВАЊА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

1. Омогућити да се што већи дио неактивне младе популације активира на тржишту рада, те повећати ниво информисаности младих о избору занимања, могућностима запошљавања и перспективама на тржишту рада;
2. Омогућити већу оријентисаност младих према samozapošljavanju и предузетништву, са акцентом на рурално подручје;
3. Повећати просторну мобилност младе радне снаге на тржишту рада;
4. Смањити учешће младих у неформалној запослености.

Стратешки циљ 1. Омогућити да се што већи дио неактивне младе популације активира на тржишту рада, те повећати ниво информисаности младих о избору занимања, могућностима запошљавања и перспективама на тржишту рада				
<i>Бр.</i>	<i>Програми</i>	<i>Одговорни за спровођење</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме спровеђења</i>
1.	Стимулисање послодаваца који имају кадровског и технолошког потенцијала да примају ученике и студенте на праксу, уз подршку стручних тимова.	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности; школе и Развојна агенција општине Челинац	Савјети ученика и послодавци	2010-2015
2.	Израда стратегије запошљавања младих у општини Челинац	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности	Завод за запошљавање	2011-2015
3.	Комуникација и	Завод за		2011-2015

	сарадња са послодавцима и подршка за праксу	запошљавање		
4.	Оснивање центра за омладинско предузетништво и информациону технологију општине Челинац	Развојна агенција општине Челинац	НВО, Министарство науке и технологије, Републичка развојна агенција	2010-2015
5.	Програм и промовисање волонтеризма, и обезбјеђивање услова за волонтирање и приправништво	Центар за социјални рад; Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	Министарство рада и борачко инвалидске заштите	2010-2015
Стратешки циљ 2. Омогућити већу оријентисаност младих према samozapošljavanju и предузетништву, са акцентом на рурално подручје				
1.	Проводити програм континуираних обука и менторства у развоју омладинског предузетништва	Развојна агенција општине Челинац	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности	2010-2015
2.	Омогућити израду бизнис планова младим предузетницима у циљу аплицирања за кредитна средства	Развојна агенција општине Челинац	Инвестицион о - развојна банка РС, комерцијалне банке	2010-2015
3.	Скраћивање поступака и давање олакшица у вези са регистрањем бизниса	Скупштина општине	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности	2010-2015
4.	Суфинансирање младих приликом покретања властитог бизниса у пољопривреди и другим областима	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, Начелник општине	Развојна агенција и Скупштина општине	2010-2015

Стратешки циљ 3. Повећати просторну мобилност младе радне снаге на тржишту рада				
1.	Прикупљање информација са тржишта рада, радних мјеста и њихова презентација младој популацији	Информациони центри и Развојна агенција општине Челинац	Завод за запошљавање, приватни предузетници	2010-2015

Стратешки циљ 4. Смањити учешће младих у неформалној запослености				
1.	Појачати рад инспекцијских органа	Одјељење за инспекцијске послове и комуналну полицију	Грађани	2010-2015

ОБРАЗОВАЊЕ, СТРУЧНИ РАД И УСАВРШАВАЊЕ МЛАДИХ

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА

Ослањајући се на основне улоге различитих видова образовања – развој укупних потенцијала личности и усклађеност са друштвеним потребама образовање је дефинисано као доживотни процес стицања знања, вјештина и ставова, са циљем да омогући младој особи да препозна и оствари своје афинитете и потребе и постане аутентична, самостална и посвећена личност у друштву.

Колико је образовање важан дио живота младих и који су проблеми у образовању младих може се сагледати из следећих закључака:

- Већина младих јесте или је била укључена у образовни систем;
- Широко знање и вјештине су на првом мјесту најзначајнијих и кључних привредних ресурса сваке заједнице.

Узимајући у обзир тренутно стање образовног система и друштва у цјелини у овај документ се примарно бави формалним и неформалним образовањем као цјелинама на које се системски, интегрално и непосредно може дјеловати, док ће животно образовање бити посматрано као цјелина на коју се дјелује посредно (кроз предходна два). Разлог оваквог размишљања су нагомилани проблеми везани за формално и неформално образовање који се ургентно морају рјешавати, а њихово рјешавање ће имати несумњиво позитивне реперкусије на животно образовање.

Образовање смо сагледали као цјелину коју чине:

- 1. Формално образовање:** хијерархијски уређен, временски степенан образовни систем који се спроводи од основних, преко средњошколских, до високошколских институција. Формално образовање је темељ васпитања и образовања младе генерације, али промјене у овој сфери су изван надлежности општине. Подручје формалног образовања је у надлежности Министарства просвјете и културе. Идентификоване проблеме у вези са формалним системом образовања разматрали смо у односу на систем, образовни процес, наставни кадар и младе.

Проблеми који се односе на систем су:

- спора и неефикасна реформа школског система (проблем циљева образовања, неприлагођености образовног система потребама младих);
- искривљен систем вриједности (осјећај одговорности, лоши узор);
- спорост васпитно-образовних институција у односу на промјене које се дешавају;
- недовољна повезаност образовања и рада.

Проблеми који се односе на образовни процес:

- лоша комуникација између младих и одраслих – генерациски јаз;
- недостатак финансијских средстава која би поспјешила наставни и ваннаставни рад са младима;
- недовољна инклузивност;
- запостављена васпитна функција школе;
- споро и недовољно развијање и богаћење ваннаставних активности;
- радни простор;
- недовољна отвореност школа за искуства из окружења (изолација);
- ауторитативни систем односа;
- недостатак савремених наставних средстава и учила.

Проблеми који се односе на наставни кадар:

- недостатак професионалног усавршавања наставника;
- недовољна мотивисаност наставног кадра.

Проблеми који се односе на младе:

- недовољна мотивисаност ученика за квалитетно учествовање у образовном процесу.

На подручју општине Челинац постоје три централне основне школе и једна средња школа. Преглед броја уписаних ученика у школској 2007/2008. години:

- ОШ "Милош Дујић" Челинац – 1000
- ОШ "Младен Стојановић" Јошавка – 467
- ОШ "Новак Пивашевић" Стара Дубрава – 390

Средњу школу у Челинцу у школској 2009/2010. години је уписало 502 ученика. Треба напоменути да велики број ученика са подручја челиначке општине похађа средње школе у Бањој луци али да има и ученика из сусједних општина које похађају средњу школу у Челинцу.

- 2. Неформално образовање:** организована образовна активност ван оквира установљеног формалног система која служи различитим циљним групама и има одређена сазнајне циљеве; пружа образовање, развија самосталност и његује систем вриједности. То су организације, клубови, удружења као и неформалне едукације: семинари, тренинзи и друго. Основни проблем неформалног образовања младих је тај што ово образовање у друштву није довољно признато и то представља извор осталих проблема. Проблеме у вези са неформалним образовањем младих посматрали смо у односу на програме неформалног образовања и оне који те програме спроводе.

Проблеми који се односе на програме неформалног образовања:

- недовољна подршка неформалним облицима образовања младих што доводи до смањеног броја програма и/или пада квалитета програма;
- недовољно информисање о програмима;
- недовољно искоришћавање потенцијала младих (игнорисање образовних потреба младих).

Проблеми који се односе на реализаторе програма:

- недовољна сарадња школа, НВО, институција, медија, удружења, клубова и осталих субјеката који спроводе програме неформалног образовања;
- недовољно подстицање младих да се прикључе организацијама младих и за младе;
- волонтерски рад се не вреднује адекватно.

Ограничена је понуда организација које се баве неформалним образовањем; поменуте организације и програми су слабо доступни јавности. Сарадња између школа и сродних организација као и институција које се баве статусом младих у друштву је слаба. Волонтерски рад није адекватно признат. Сваки од наведена три типа образовања има своју специфичну улогу, први је основни, друга два га допуњују, а сва три су неопходна да би се дошло до жељених резултата.

- 3. Животно образовање:** процес гдје сваки појединац/ка стиче ставове, вриједносне норме, вјештине и знања из свакодневног искуства, као што су она из породице, од пријатеља, групе вршњака, медија и других утицајних фактора у свом окружењу. Важно је истаћи и улогу религије и цркве у преношењу трајних људских вриједности, те улогу националних заједница о формирању самосвијести о идентитету омладине. Образовни и културни садржаји су смањени; смањена је покретљивост младих, негативан утицај породице и вршњака је присутан. Млади у руралним срединама немају образовних садржаја сем могућности да у свом селу похађају основну школу.

У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА, СТРУЧНОГ РАДА И УСАВРШАВАЊА МЛАДИХ СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

1. Подршка младима у току школовања од стране локалне заједнице;
2. Обезбјеђивање већег учешћа младих у формалним образовним програмима и њихова укљученост у процесе одлучивања;
3. Перманентно усклађивање формалног образовања са реалним захтјевима тржишта и активна подршка развоју каријере младих;

4. Развијање програма неформалног образовања младих и успостављање критеријума квалитета и стандарда неформалног образовања;
5. Унапређење образовних институција компјутерском опремом и савременим дидактичко-информатичким медијима, усавршавање информатичке писмености свих актера образовног процеса и израда електронских и мултимедијалних образовних садржаја.

ОБЛАСТ: ОБРАЗОВАЊЕ, СТРУЧНИ РАД И УСАВРШАВАЊЕ МЛАДИХ				
Стратешки циљ 1. Подршка младима у току школовања од стране локалне заједнице				
<i>Бр.</i>	<i>Програм</i>	<i>Одговорни за спровођење</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме спровођења</i>
1.	Усклађивање постојећих критерија за додјелу стипендија са потребама тржишта рада.	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности кабинет председника скупштине, кабинет начелника.	УКМ; комисија за младе и заинтересоване НВО, студенти и ученици	2010-2015
2.	Континуирано повећање средстава за додјелу стипендија у складу са повећањем у буџету.	Кабинет председника скупштине, кабинет начелника.	УКМ; комисија за младе	2010-2015
3.	Подршка стручном усавршавању младих	Начелник општине	Административна служба општине Челинац	2010-2015

Стратешки циљ 2. Обезбјеђивање већег учешћа младих у формалним образовним програмима и њихова укљученост у процесе одлучивања				
1.	Промовисати и покренути пројекте за укључивање савјета ученика у процес доношења одлука.	Средња школа	Савјет ученика и НВО	2010-2015
2.	Креирати и примјенити механизме за мјерење степена прихваћености образовног процеса од	Средња школа, Министарство образовања и културе РС	Савјет ученика	2010-2015

	стране ученика			
Стратешки циљ 3. Перманентно усклађивање формалног образовања са реалним захтјевима тржишта и активна подршка развоју каријере младих				
1.	Усклађивање образовних профила у Средњошколском центру Челинац са потребама времена	Основне школе и средња школа	Завод за запошљавање и Развојна агенција	2010-2015
2.	Унаприједити практичну наставу и иновативне врсте наставе у образовним установама (посебно средњим стручним школама) и стручну праксу у привреди.	Средња школа	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности.	2010-2015

Стратешки циљ 4. Развијање програма неформалног образовања младих и успостављање критеријума квалитета и стандарда неформалног образовања				
1.	Подржати развој и израду омладинских пројеката који за циљ имају неформално образовање и обезбједити већу промоцију неформалног образовања	Развојна агенција, Центар за културу, физичку културу и информисање	Средње и основне школе, Министарство просвјете и културе, Министарство породице, омладине и спорта	2010-2015

Стратешки циљ 5. Унапређење опремљености образовних институција компјутерском опремом и свременим дидактичко-информатичким медијима, усавршавање информатичке писменоти свих актера образовног процеса и израда електронских и мултимедијалних образовних садржаја				
1.	Реализовати активност набавке и опремања основних и средњих школа на подручју општине Челинац са модерном дидактичком-информатичким медијима(дигитални	Средња школа и основне школе.	Административна служба општине, Министарство просвјете и културе, средња школа и основне школе	2010-2015

	фото-апарати, дигиталне видео-камере, бим-пројектори, notebook рачунари- лаптоп).			

СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ

Појам социјалне политике се често различито дефинише. У неким од дефиниција истиче се да је социјална политика:

- Друштвена дјелатност чија је садржина укупност животних, радних и друштвених услова у којима се одвија процес друштвеног развоја и која доприноси остваривању циљева у погледу положаја човјека, његовог свестраног развоја, обезбјеђивању социјалне сигурности, хуманизацији друштвеног рада и људских односа;
- Непосредна брига за човјека, за његову егзистенцију, могућност рада, подмиривање његових потреба;
- Неутрализовање негативних последица егзистенцијалне несигурности;
- Побољшање животних и радних услова;
- Заштита лица погођених социјалном незгодом итд.

Социјална политика је преданост и брига за друштво и друштвене интеракције. Она дефинише циљеве и начине за адекватно функционисање друштва. Тежи усмјеравању младих ка самосталном и одговорном проналажењу рјешења која ће допринијети њиховом потпуном остварењу у друштву. Појам социјална политика обухвата веома широку област.

Код дефинисања појма социјалне политике најчешће спомињани проблеми су: глад, посао, кров над главом, проблеми угрожених и маргинализованих категорија, неразвијеност руралних регија, превенција насиља, функционисање породице, равноправност полова, развој и улога међурелигијског дијалога итд. Посматрајући социјалну политику као област, очигледно је да је она широка онолико колико аспеката људског дјеловања обухвата.

Као најтежи проблем млади наводе незапосленост, а као највећу друштвену потребу, потребу да се учини нешто по спријечавању насиља у породици, те побољшању друштвене бриге за младе са посебним потребама.

Младима на селу је неопходно омогућити добра средства комуникације, инфраструктурна рјешења, едукативне програме и сл. Све те активности довешће

да млади остају на селу, а да услови живота буду слични онима у урбаним дијеловима општина.

Вршњачка едукација је битан сегмент едукације младих људи присутан у развијеним земљама свијета.

Подршка вулнерабилним групама и превентни програми су такође битни. Свјedoци смо да је малољетничка деликвенција у порасту, те је неопходно спровести све превентивне мјере које су дефинисане кроз активност како би се она смањила. Такође је неопходно спроводити едукативне и превентивне програме у школама о ненасилној комуникацији.

Нажалост, намеће се закључак да преданост и брига за младе од стране нашег друштва није одговарајућа, те самим тим не постоји одговарајуће препознавање, реаговање и пратећи савјетодавни рад на околности и потенцијалне проблеме у којима се налазе млади.

У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

- 1. Укључивање младих у рад органа који се баве социјалном политиком младих у локалној управи;**
- 2. Подршка социјално угроженим младима у општини Челинац;**
- 3. Подршка младима у руралним дјеловима општине Челинац;**
- 4. Подршка младима кроз социјално-здравствене програме, те сарадња са програмима који проводе остале области документа „Омладинска политика“;**
- 5. Развој и спровођење програма превенције малољетничке деликвенције и међувршњачког насиља.**

ОБЛАСТ: СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ				
Стратешки циљ 1. Укључивање младих у рад органа који се баве социјалном политиком младих у локалној управи				
<i>Бр .</i>	<i>Програм</i>	<i>Одговорни за спровођење</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме спровођења</i>
1.	Укључивање младих у рад скупштинских органа, комисија и других органа у општини Челинац	Кабинет предсједника скупштине, Кабинет начелника	Савјет ученика; Подмлатци политичких партија	2010-2015
Стратешки циљ 2. Подршка социјално угроженим младима у општини Челинац				
1.	Израда програма помоћи младима из социјално угрожених категорија (из области запошљавања, школства, здравства)	Центар за социјални рад	НВО	2010-2015
2.	Подршка младим са инвалидитетом и другим посебним потребама	Основне школе, средња школа, Центар за социјални рад	НВО; Савјет ученика	2010-2015
3.	Уклањање архитектонских баријера на кључним мјестима (јавне установе, пјешачки прелази и сл) за особе са инвалидитетом	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове	Административ на служба општине	2011-2015
Стратешки циљ 3. Подршка младима у руралним дјеловима општине Челинац				
1.	Побољшање превоза дјеце из удаљених села до школа и урбаног дјела општине	Кабинет начелника; Основне школе и средња школа.	Јавни превозници	2010-2015
2.	Омогућити приступ модерним средствима комуникације и омогућавање учења страних језика	Центар за културу, физичку културу и информиање	НВО; Министарство породице, омладине и спорта	2010-2015

3.	Развијати програме за побољшање квалитета живота на селу (културно-умјетнички, забавни и спортски програми)	Центар за културу, физичку културу и информисање	Савјети МЗ	2010-2015
Стратешки циљ 4. Подршка младима кроз социјално-здравствене програме, те сарадња са програмима који проводе остале области документа „Омладинска политика“				
1.	Развој и спровођење програма превенције полно преносивих болести и репродуктивног здравља у основним и средњим школама	Центар за социјални рад и Дом здравља	Средња школа и Црвени крст	2010-2015
2.	Одржавање радионица на теме превенције болести зависности, пројекат „Изабери прави пут“	Центар за социјални рад	Средња школа, основне школе и НВО	2010-2015
3.	Развој и спровођење програма из прве помоћи у средњим и основним школама	Црвени крст	Средња школа, основне школе	2010-2015
Стратешки циљ 5. Развој и спровођење програма превенције малолетничке деликвенције и међувршњачког насиља				
1.	Едукација у основним и средњим школама о насиљу и насилној комуникацији и правној регулативи у тој области	Центар за социјални рад	Министарство просвјете и културе и НВО	2010-2015
2.	Спровођење кампање о ненасилној комуникацији	Центар за социјални рад	НВО, Основна и средња школа	2010-2015
3.	Развој и спровођење програма подршке младим који су били жртве насиља у породици, жртве сексуалног насиља и вршњачке делликвенције.	Центар за социјални рад	НВО, Основна и средња школа	2010-2015

СПОРТ

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА

Спортских садржаја у општини Челинац има у ограниченој мјери, међутим ово није условљено самим спортским клубовима већ подршком која им се пружа. Рекреативни спорт је веома заступљен и искључиво конципиран на спортском аматеризму. Наводимо да су реновирана и асфалтирана игралишта широм општине, и да је важно да се настави са изградњом и опремањем у идућем периоду. Изграђена је и стављена у функцију спортска дворана и на тај начин створени услови за функционисање клубова, а такође и за рекреативно бављење спортом. Прави показатељ стања у челиначком спорту је недостатак било какве стратегије развоја спорта у нашој општини. Своје мишљење о значају ове области млади су показали у анкети гдје је спорт заузео високо четврто мјесто одмах иза основних egzистенцијалних питања.

Спорт и физичко васпитање младих је саставни дио живота и као таквом му морамо посветити велику пажњу. Поред своје здравствене компоненте он испуњава и друге компоненте – социјално-моралну равнотежу између појединца и групе, дружење, жељу за постизањем бољег и већег успјеха, едукацију и др. Важност спорта међу младима зависи од низа узрочно-последичних фактора. Сам начин живота младих, како је показало истраживање (музика коју слушају, средина у којој живе, материјална ситуација и старосна доб), указују на потребу за спортом. Постоји такође знатна разлика између младих на релацији град - село, у погледу бављења спортом. Економска ситуација је, нажалост, пресудна за бављење спортом, чињеница је да спорт кошта.

У наредном периоду акценат би требао бити на што квалитетнијој промоцији и приближавању спорта младима, као и планском приступу овом важном сегменту живота. У ову проблематику морају бити укључени сви фактори почев од општине, преко омладинских организација као промотера спорта међу младима, до спортских клубова и да сви они, под приступачним условима отворе своја врата младима. На крају, веома битна ставка је приватни сектор који би требао знатно више материјално допринјети развоју спорта ове општине.

У ОБЛАСТИ СПОРТА СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВИ СУ:

1. **Израда општинске стратегије развоја спорта;**
2. **Подршка и популаризација спорта на општинском нивоу;**
3. **Јачање спортских капацитета и инфраструктуре;**
4. **Подршка развоју спорта у образовним институцијама.**

ОБЛАСТ: СПОРТ				
Стратешки циљ 1. Израда општинске стратегије развоја спорта				
<i>Бр.</i>	<i>Програм</i>	<i>Одговорни</i>	<i>Партнери</i>	
1.	Израда стратегије развоја спорта у општини Челинац	Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање	Заинтересовани спортски радници, клубови и организације.	2010-2015
Стратешки циљ 2. Подршка и популаризација спорта на општинском нивоу				
1.	Подржати рад спортских организација и младих спортиста који се баве индивидуалним спортом	Административна служба општине; Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање	Министарство омладине, породице и спорта	2010-2015
2.	Информисати младе путем медија о значају бављења спортом	Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање	Спортски клубови и локални медији	2010-2015
3.	Подршка пројектима едукативног карактера за професионалце у спорту	Административна служба општине; Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање	Министарство омладине, породице и спорта	2010-2015
Стратешки циљ 3. Јачање спортских капацитета и инфраструктуре				

1.	Реконструисати или изградити спортско рекреативне терене у руралним насељима	Административна служба општине	Министарство финансија, Министарство омладине, породице и спорта	2010-2015
2.	Обновити и одржавати постојеће спортске терене	Административна служба општине	Савјети МЗ, Министарство омладине, породице и спорта	2010-2015
Стратешки циљ 4. Подршка развоју спорта у образовним институцијама				
1.	Популаризација спорта кроз организацију спортских такмичења у школама	Школе; Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање	Спортски клубови; Министарство просвјете и културе	2010-2015
2.	Препознавање и подршка развоју спортских талената	Школе; Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање	Спортски клубови; Министарство просвјете и образовања	2010-2015
3.	Подршка у организовању општинских лига (рукомет, фудбал и сл.)	Центар за културу, физичку културу, информисање и образовање; Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности	Спортски клубови; Савјети МЗ	2010-2015

УЧЕШЋЕ МЛАДИХ У ДРУШТВУ, ОМЛАДИНСКИ РАД И ОРГАНИЗОВАЊЕ

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА

Општи је утисак да је активно укључивање младих у друштвене процесе у последњој деценији минимално. Неопходно је успостављање механизма и система који ће на дужи период регулисати и обезбиједити младима путеве укључивања у процесе изградње вриједносних ставова и обликовања развоја заједница, а друштву са сваком новом генерацијом дати нове и креативне покретачке импулсе.

Наше истраживање показује да је омладина спремна да се укључи у разне активности, зависно од сопствених преференција, али не зна гдје и како. Значи ли то да друштво није на први начин поставило оквире који омогућавају активност младих? Да ли и колико друштво има повјерења у младе? Колико млади имају повјерења у институције? Постоји ли сарадња институција и организација из различитих сектора које отварају могућности за активно укључивање младих у друштво?

Млади имају могућност да се активно укључе у друштвена дешавања, као и да на њих утичу својим дјеловањем и остварењем личних идеја, првенствено као ученици кроз образовне и пратеће школске програме, затим као корисници и учесници у програмима организација за младе, као чланови организација младих и као чланови политичких партија.

Овако је у теорији. Међутим, ваншколске активности су на ниском нивоу и нису координисане, а буџет за младе је скроман исто као што је скроман и укупан буџет општине. Акцент треба ставити на трошење буџета за младе на пројекте из овог документа, а такође и на континуирано повећање буџета за младе у наредним годинама.

Политичке странке углавном користе младе у предизборним кампањама, али млади од тога немају много користи. Потребно је да се они укључе у друштвене активности и ван изборних кампања и промовишу своје идеје и ставове.

Наше мишљење је да млади у општини Челинац морају превазићи досадашње стање равнодушности и организовано тражити сарадњу са ОАС Челинац и свим осталим факторима на територији општине Челинац који су на било који начин повезани са проблемима младих.

У ОБЛАСТИ УЧЕШЋА МЛАДИХ У ДРУШТВУ, ОМЛАДИНСКОГ РАДА И ОРГАНИЗОВАЊА СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

- 1. Мотивисати, образовати и подржавати младе да активно учествују у друштву кроз подршку програма активног учешћа младих у друштву;**

2. Развијати сарадњу младих и власти и обезбјеђивати услове за учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих;
3. Успоставити механизме сарадње између младих и локалне управе;
4. Подстицати и подржавати младе за омладинско организовање и учешће у раду омладинских организација;
5. Формирање Омладинског савјета Челинца;
6. Формирање буџета за младе, израда критеријума за додјелу средстава и систем евалуације имплементације одобрених пројеката;
7. Формирање Управљачког комитета за младе општине Челинац;
8. Омогућити простор за младе.

ОБЛАСТ: УЧЕШЋЕ МЛАДИХ У ДРУШТВУ И ОМЛАДИНСКИ РАД				
Стратешки циљ 1. Мотивисати, образовати и подржавати младе да активно учествују у друштву кроз подршку програмима активног учешћа младих у друштву				
<i>Бр.</i>	<i>Програм</i>	<i>Одговорни за спровођење</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме спровођења</i>
1.	Подржавати иницијативе/програме које имају за циљ системско и организовано образовање младих о људским правима и обавезама и грађанским правима и слободама и важности активног учешћа у друштву.	Средње школе; НВО	Административна служба	2010-2015
2.	Подржавати програме којима се представници омладинских организација информишу о структури и улози државне управе.	Кабинет скупштине; Кабинет начелника	НВО	2010-2015
Стратешки циљ 2. Развијати сарадњу младих и власти и обезбјеђивати услове за учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих				
1.	Континуирано истраживање о потребама младих.	Удружења грађана и омладинске организације	Административна служба	2010-2015
2.	Обавезно укључивање представника младих у комисије, радне групе, одборе и друга тијела која осмишљавају, дефинишу, спроводе политике/програме/пројекте који се тичу младих људи на свим нивоима власти	Кабинет скупштине	НВО; Подмладак политичких партија	2010-2015
3.	Систематско праћење рада скупштине од стране посматрачке мисије младих	Кабинет скупштине	НВО; Управљачки комитет	2010-2015

Стратешки циљ 3. Успостављати механизме сарадње између младих и локалне управе				
1.	Успоставити континуирану сарадњу између (УКМ, Референта за младе, комисије за младе и НВО) са јединицом локалне самоуправе	Сви наведени у програму	Административна служба	2010-2015
2.	Подршка организовању конференција и других скупова у локалним заједницама са циљем размјене искуства између младих и локалних власти и дефинисања програма.	НВО; Управљачки комитет за младе	Административна служба; Кабинет начелника	2010-2015
3.	Подржати програме који имају за циљ рад са младима у руралним срединама и иницијативе младих у руралним срединама.	Одјељење за финансије, привреду и друштвену дјелатност	Удружења грађана; Спортске организације; Образовне институције	2010-2015

Стратешки циљ 4. Подстицање и подршка младима за омладинско организовање и учешће у раду омладинских организација				
1.	Све програме и пројекте из документа „Омладинска политика“ бирати путем јавног позива према омладинским организацијама и савјетима ученика.	Административна служба општине	НВО; Савјет ученика	2010-2015
2.	Дефинисати мјере којима се подржава развој тијела на локалном ниво, које ће бити одговорне за развјање и евалуацију омладинске политике на локалном ниво у сарадњи са омладинским организацијама и представницима младих.	Одјељење за финансије, привреду и друштвену дјелатност; Кабинет начелника	НВО; Савјет ученика	2010-2015
3.	Формирање савјетодавних одбора младих и других јединица локалне самоуправе која се баве питањима младих.	Одјељење за финансије, привреду и друштвену дјелатност;	НВО; УКМ	2010-2015
4.	Сваке године у буџету планирати средства за пројекте и програме који се тичу младих	Кабинет начелника; Кабинет скупштине	УКМ; Комисија за младе	2010-2015

5.	Израдити систем мониторинга одобрених пројеката	Одјељење за финансије, привреду и друштвену дјелатност; Кабинет начелника; Кабинет скупштине	НВО; УКМ	2010-2015
Стратешки циљ 5. Омогућити простор за младе				
1.	Донијети одлуку којом се у просторијама мјесних заједница уступају простори за омладинске активности најмање пет сати дневно у периоду између 10:00 и 20:00 сати Омогућити да млади имају приступ просторијама савјета мјесних заједница и домова.	Начелник општине; Скупштина општине	НВО; Савјети мјесних заједница.	2010-2015

КУЛТУРА

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА

Веома широку и разуђену област сагледали смо као скуп активности младих у оквиру ваннаставних активности, креативног исказивања, оплемењивања свакодневног живота, очувања традиције и културне и умјетничке продукције.

Шта је култура?

Култура је развијање, усавршавање, оплемењавање, богаћење духа; стручна, нарочито општа образованост; начитаност; етичка култура: подизање појединца и цијелог друштва до тога да му буду идеали: правичност, истинитост, човјечност и узајамно поштовање.

„Лексикон страних речи и израза“
Милан Вујаклија

Култура се састоји од материјалних, когнитивних и нормативних елемената, тј. од предмета, знања, те вриједности и норми.

Процес декултурализације удовољавањем масовним укусима један је од узрока елитистичког погледа на културу. Велики потенцијал у културном наслеђу је недовољно искоришћен. Недовољан број и нефлексибилност постојећих институција онемогућава укључивање младих у рад нових група, а монопол институција им отежава афирмацију. Малобројне су могућности за рад. Проблем је што се мало људи занима за културу, како младих тако и старијих. Што се тиче политичара ни ту не постоји нека освијештеност за културу, тако да они не коче културну рад али и не труде се превише да га афирмишу. Културни живот се већином ослања на групу ентузијаста, културних радника и важно је да се већи допринос да од стране институција за пројекте везане за културу.

Млади општине Челинац су исказали велико незадовољство прије свега малим бројем културних дешавања у нашој општини, као и малу посјећеност културних догађаја како млађе популације тако и старијих, а наши приједлози за побољшавање ситуације су сљедећи:

У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

1. Израда и усвајање „Стратегије развоја културе општине Челинац“;
2. Осигурати финансијске, техничке и друге услове за континуирану умјетничку продукцију и промоцију;
3. Промовисање и укљученост младих у процес одлучивања у домену културе;

ОБЛАСТ: КУЛТУРА				
Стратешки циљ 1. Израда и усвајање стратегије развоја културе општине Челинац				
<i>Бр.</i>	<i>Програми</i>	<i>Одговорни за спровођење</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме спровођења</i>
Стратешки циљ 2. Осигурати финансијске, техничке и друге услове за континуирану умјетничку продукцију и промоцију				
1.	Дефинисати јасне и транспарентне критеријуме за финансирање умјетничке продукције	Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање, Народна библиотека	НВО, културни радници	2010-2015
2.	Обезбједити боље и адекватније просторе за културне активности, те већу проходност за младе умјетнике у МЗ.	Административна служба, савјети МЗ	НВО	2010.-2015
3.	Суфинансирати промоције младих умјетника (фестивали, концерти, изложбе, издаваштво и сл)	Кабинет начелника, Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	Средњошколски центар	2010-2015
4.	Формирати комисије за евалуацију и селекцију предложених пројеката из области културе .	Кабинет скупштине, Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО, културне организације	2010-2015
Стратешки циљ 3. Промовисање и укљученост младих у процес одлучивања у домену културе				
1.	Укључити младе у процес планирања и реализације културних активности	Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО и омладинске организације	2010-2015

2.	Промовисати идеје „културног туризма“ у јавности.	Развојна агенција, Центар за социјални рад	НВО и омладинске организације	2010-2015
3.	Унаприједити информисање младих о садржајима из области културе.	Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО и омладинске организације, Народна библиотека, локални медији	2010-2015

ИНФОРМИСАЊЕ МЛАДИХ

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА:

Информисање младих је образовни процес којим се млади људи оспособљавају да на правилан начин доносе одлуке и праве позитивне изборе у свом животу. Кроз овај процес младој особи се помаже да:

- Лоцира и интерпретира релевантну информацију;
- Да разумије опције које му стоје на располагању, као и могуће исходе и ризике које носи свака од разматраних алтернатива;
- Да примјени информацију на свој специфичан случај како би могао да донесе одлуку о одговарајућој акцији.

Код нас, за разлику од многих развијенох европских земаља, не постоје класични информативни центри за младе, као ни посебни омладински медији. Њихов недостатак значајно дјелује на степен информисаности младих и њихово учешће у друштву. Постојеће омладинске организације нису довољно умрежене, ни међусобно интегрисане. Зато је њихово дјеловање ограничено и усмјерено на веома мали број људи. Млади се најчешће информишу путем електронских медија. У последње вријеме интернет представља највећи извор информација за младе, али је у великој мјери недоступан, јер школе нису опремљене или су млади слабо обучени и невјешти кориштењу интернета.

Поставља се питање да ли млади уопште желе да буду информисани на уобичајен начин, односно, шта желе да чују и на који начин желе да се укључе у друштво. Исцрпљени свакодневним информацијама млади бјеже од вијести које се баве стањем у друштву. Неопходан је омладински информативни центар који би омогућио стварање и дјеловање на сопственом медијском простору. Младима је потребно да буду квалитетно информисани о својим правима и могућностима као и о програмима и услугама који им се нуде.

Појам мобилности младих подразумијева образовну, културну и туристичку покретљивост, као и међународну сарадњу и размјену. Мобилност обезбјеђује отвореност у комуникацији са другим друштвима и културама, што укључује познавање, толерисање и поштовање међусобних различитости. Поред социјалног учења кроз интеркултурални приступ, мобилност обезбјеђује размјену идеја и обогаћивање искустава. Мобилност младих у цијелој Републици Српској, а самим тим и у нашој општини је на веома незавидном нивоу. Покретљивост отежавају лоша материјална и социјална ситуација младих, непостојање адекватне инфраструктуре, спорост реформи у друштву, ограниченост слободе кретања у региону.

У ОБЛАСТИ ИНФОРМИСАЊА МЛАДИХ СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

1. Унаприједити институционални систем за информисање младих;
2. Повећати степен кориштења интернета у општини Челинац;
3. Повећати степен информисаности младих о могућностима за образовање и стручно усавршавање;

ОБЛАСТ: ИНФОРМИСАЊЕ МЛАДИХ				
Стратешки циљ 1. Унаприједити институционални систем за информисање младих				
<i>Бр.</i>	<i>Програми</i>	<i>Одговорни за спровођење</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме спровођења</i>
1.	Повећати обим и доступност и квалитет информација за младе	Развојна агенција; Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање.	НВО; Савјети ученик	2010-2015
2.	Ојачати сарадњу са омладинским организацијама у општини Челинац.	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности.	НВО; Подмладци политичких партија	2010-2015
3.	Успоставити интернет портал за информисање младих.	Административна служба општине	НВО; Подмлатци политичких партија	2010-2015
Стратешки циљ 2. Повећати степен кориштења интернета у општини Челинац				
1.	Омогућити увођење интернета у свим школама у општини Челинац	Основне школе и средња школа; Министарство просвјете и културе	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности.	2010-2015
2.	Омогућити бесплатну обуку за коришћење рачунара и Интернета за посебне категорије	Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање.	НВО	2011-2015

	младих			
Стратешки циљ 3. Повећати степен информисаности младих о могућностима за образовање и стручно усавршавање				
1.	Објављивати у склопу интернет портала за младе информативне водиче (у штампаној форми и на интернету), са прегледом свих образовних институција, њихових образовних програма, те стипендија које су на располагању младима у току школовања.	Административна служба општине	Министарство просвјете и културе; Образовне институције	2010-2015
2.	Подржати информативне активности усмјерене на промоцију размјене студената и ученика.	Административна служба општине	Студентски парламент, НВО	2010-2015
3.	Организовати округле столове и консултације са представницима младих у циљу прикупљања информацијама о потребама и проблемима младих.	Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО; Министарство породице омладине и спорта	2010-2015

ЕКОЛОГИЈА

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА

„Земља се може експлоатисати и огољети током пет година, у корист брзог профита, али стотину година чувања и његовања неће у потпуности отклонити штету.“

(Гликсон, 1971.)

Суочени са убрзаном деградацијом животне средине и експлоатацијом природног богатства млади људи у цијелом свијету су, у жељи да утичу на своју будућност одлучили да сложено наступе, тражећи да даљи економски и привредни напредак буде у складу са одрживим развојем. Са тим су потпуно сагласни и млади општине Челинац. Активно учешће младих у стварању здраве и незагађене средине је примаран циљ. Улагање у еколошке едукације младих и стварање високо стручних еколошких кадрова довело би до стварања одлучног јавног мњења које поштује, разумије и штити своју животну средину и природна богатства.

Овакав став потврђује и чињеница да се буђење еколошке свијести прво јавило код младих који су још осамдесетих година прошлог вијека, кроз различите видове удруживања и дјеловања, почели дјеловати на цјелокупну свјетску популацију и њен однос према животној средини.

Тренутно стање животне средине указује на потребу да се приоритет да рјешавању нагомиланих проблема. Ниво еколошке свијести је на ниском нивоу, због тога треба у наредном периоду радити на буђењу еколошке свјести. Може се рећи да већина становништва сматра да то није њихов проблем док не пронађу смеће пред својим вратима. Одлуком о рециклирању металног отпада рјешен је знатан проблем његовог одлагања.

Да би се омогућио даљи напредак неопходно је усвајање и примјењивање одрживог развоја и пробудити еколошку свјест код омладине у основним школама кроз обавезне предмете и еколошке секције. Комунално предузеће у сарадњи са инспекцијским службама континуирано ради на уклањању отпада и дивљих депонија. Основна идеја одрживог развоја је задовољавање потреба садашњих генерација, без ускраћивања могућности наредним генерацијама да задовоље своје потребе.

У ОБЛАСТИ ЕКОЛОГИЈЕ СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ:

- 1. Институционално рјешавање проблема заштите животне средине;**
- 2. Популаризација активности везаних за заштиту животне средине;**

ОБЛАСТ: ЕКОЛОГИЈА				
Стратешки циљ 1. Институционално рјешавање проблема заштите животне средине				
<i>Бр.</i>	<i>Програм</i>	<i>Одговорни</i>	<i>Партнери</i>	<i>Вријеме</i>
1.	Доношење локалног еколошког акционог плана	Одјељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове	НВО; савјети мјесних заједница, надлежно министарство	2010-2015
Стратешки циљ 2. Популаризација активности везаних за заштиту животне средине				
1.	Стално промовисање вриједности и потребе очувања и заштите животне средине кроз подстицање и стимулацију волонтеризма и других видова активизма у акцијама заштите животне средине	Административна служба општине; образовне установе	„Чистоћа и зеленило“ НВО	2010-2015
2.	Подршка организацији еколошких активности у МЗ	Савјети мјесних заједница, Одјељење за урбанизам и стамбено-комуналне послове	Школе; НВО	2010-2015
3.	Успоставити сарадњу	Административна	Школе; НВО	2010-2015

	између јавних предузећа институција и организација које се баве заштитом животне средине и образовно-васпитних институција	служба општине; образовне установе		
4.	Подржати акције приближавања грађана природи и природним љепотама општине	Административна служба општине	Удружења грађана на свим нивоима	2010-2015

СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ И МОБИЛНОСТ

ПРЕСЈЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА И АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА

Под слободним временом се подразумејева вријеме без обавеза, односно када их сами себи креирамо: спорт и рекреација, социјализација, путовања, забава, читање, музика, филмови, аматерско стваралаштво.

Млади људи су најмобилнији слој становништва, али ипак не постоји опште прихваћена дефиниција мобилности младих. У погледу термина мобилности младих ова област је третирана као међународна сарадња. То по себи искључује мобилност младих унутар земље и ентитета, те покретљивост у правцу село - град и град - град.

Слабом и несадржајном понудом млада особа је условљена да самостално организује своје слободно вријеме. Ово је узрок масовне појаве код нас да је највећи дио слободног времена младих једноставно неорганизован.

Упорнији млади људи наше општине (они малобројни) своје слободно вријеме углавном користе у Бањој Луци јер у Челинцу немају могућности да се изразе.

У Челинцу је присутна велика равнодушност и незаинтересованост младих (много већег броја) за било шта. Ипак можемо рећи да је највидљивији начин на који млади људи испуњавају своје слободно вријеме рекреација и спортске активности углавном у сопственој режији.

У ОБЛАСТИ СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА И МОБИЛНОСТИ СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ СУ.

1. Подржати рад омладинских центара;
2. Извршити промоцију омладинског рада и разбити предрасуде о омладинском раду;
3. Подржати омладинске иницијативе које имају за циљ испуњавање слободног времена младих;
4. Ограничити приступ садржајима непланског коришћења слободног времена младих;
5. Повећати мобилности младих.

ОБЛАСТ: СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ И МОБИЛНОСТ				
Стратешки циљ 1. Подржати рад омладинских центара				
Бр.	Програм	Одговорни за спровођење	Партнери	Вријеме
1.	Дефинисање критеријума за додјелу простора за рад омладинских организација које раде на организовању слободног времена младих	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности; Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО	2010-2015
2.	Суфинансирање програма/проеката омладинских центара који за циљ имају употпуњавање слободног времена младих	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности;	НВО; савјети ученика	2010-2015
3.	Образовне институције и школе подстицати на сарадњу са омладинским организацијама које се	Административна служба општине	Министарство породице омладине и спорта	2010-2015

	баве организованим коришћењем слободног времена, посебно културом, забавом, промоцијом здравог начина живота, креативним и волонтерским радом младих, неформалним облицима образовања и сл.			
Стратешки циљ 2. Извршити промоцију омладинског рада и разбити предрасуде о омладинском раду				
1.	Додјела простора омладинским организацијама за отварање омладинских центара	Административна служба општине; савјети мјесних заједница	НВО	2010-2015
2	Организовати сталну обуку локалних службеника за младе	Одјељење за општу управу	Министарство локалне управе и самоуправе	2010-2015
Стратешки циљ 3. Подржати омладинске иницијативе које имају за циљ испуњавање слободног времена младих				
1.	Финансирање омладинских пројеката који се реализују на локалном нивоу са циљем употпуњавања слободног времена младих (образовни, спортски, медијски)	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности; Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО.	2010-2015
2.	Обезбиједити просторне услове на локалном нивоу за рад омладинских организација и реализацију различитих иницијатива	Одјељење за општу управу	Савјет МЗ; НВО	2010-2015

Стратешки циљ 4. Ограничити приступ садржајима непланског коришћења слободног времена младих				
1.	Ограничити могућност коришћења услуга спортских кладионица за млађе од 18 година.	МУП	Одјељење за инспекцију и комуналну полицију	2010-2015
2.	Стално праћење и информисање јавности о спровођењу Одлуке о забрани продаје и точења алкохола лицима млађим од 18 година	МУП	Одјељење за инспекцију и комуналну полицију	2010-2015
3.	Кроз локалне медије и друге облике информисања пласирати поруке у јавност о штетности провођења слободног времена у кафићима и спортским кладионицама	Административна служба општине; Кабинет начелника	Локални медији; НВО	2010-2015
Стратешки циљ 5. Повећање мобилности младих				
1.	Подржати програме и пројекте волонтерских и извиђачких кампова	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности; Кабинет начелника	НВО; Студенти	2010-2015
2.	Подржати пројекат „Сусрети школа“ који ће се организовати међусобним посјетама школа широм РС	Основне школе и средња школа	Савјети ученика	2010-2015
3.	Подржати програм посјете младих из	Центар за културу, физичку	Савјет МЗ	2010-2015

	руралних подручја спортским и културним дешавањима као и посјете младих из града руралним срединама	културу, образовање и информисање		
4.	Пронаћи модел на основу којег и неформалне групе и појединци могу аплицирати за средства из области мобилности младих	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности; Кабинет начелника	Савјет МЗ	2010-2015
5.	Подржавати омладинске кампове у „Извиђачко спортском рекреативном центру Млинска Ријека“	Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање	НВО; Туристичка организација	2010-2015

МЕХАНИЗМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ЧЕЛИНАЦ

У складу са Законом о омладинском организовању, најзначајнији механизми за развој и примјену омладинске политике су:

- Референт за младе (Самостални/виши стручни сарадник за младе) – лице које је запослено у Општинској административној служби на реализацији „Омладинске политике“.
- Управљачки комитет за младе – орган Административне службе општине који укључује представнике различитих општинских одјељења, институција које раде са младима и представнике младих. Управљачки комитет надгледа процес имплементације „Омладинске политике“ и даје препоруке за његову бољу имплементацију. Такође, управљачки комитет је дужан да сваке године у периоду новембар - децембар изврши ажурирање документа за наредну годину и упуту извјештај на сједницу Скупштине општине. Према потреби, на захтјев Комисије за младе доставља квартални извјештај о реализацији документа.
- Комисија за младе – скупштинско радно тијело у чији састав поред одборника улазе и представници омладинских НВО.
- Савјет младих – асоцијација омладинских НВО на локалном нивоу.

У протеклом периоду у Административној служби општине је систематизовано радно мјесто референта за младе. Формиран је УКМ који је надгледао процес имплементације активности из документа „Омладинска политика“ у претходном периоду.

Препоруке Општинској административној служби

1. Израдити систем мониторинга и евалуације пројеката из документа;
2. Иницирати оснивање Омладинског савјета општине Челинац;
3. Реорганизовати структуру Управљачког комитета и отворити могућност приступа нових чланова;
4. Доносити годишње акционе планова носилаца активности задужених за реализацију документа;
5. Средства у буџету планирати на основу годишњих акционих планова и програма из документа „Омладинска политика“ од стране носилаца активности.

Препоруке омладинским НВО

Улога младих и омладинских организација у планирању и примјени „Омладинске политике“ је веома важна. Стога млади и омладинске организације треба да схвате своју велику друштвену одговорност за унапређење позиције младих. Омладинске организације не треба да буду затворене групе посредством

којих се остварују интереси малих група и појединаца, него треба да буду снага која ће искрено заступати интересе младих.

Омладинске организације на локалном нивоу не треба да буду конкуренти, него треба да међусобно сарађују у заједничком интересу омладине. Потребно је да омладинске организације схвате значај омладинских савјета на нивоу наше општине. Омладински савјети су „простор“ за међусобан дијалог различитих група, ради рјешавања проблема младих.

Сарадња и партнерски однос са локалном управом у планирању и примјени омладинске политике је важан друштвени задатак и одговорност омладинских организација.

У првом реду потребно је урадити сљедеће:

1. Укључити у рад Управљачког комитета све заинтересоване омладинске НВО на подручију општине Челинац;
2. Изградити партнерски однос са Административном службом општине Челинац у циљу заједничког рада на развоју омладинске политике;
3. Израђивати пројекте у складу са документом.

Финансијска средства за реализацију програма из овог документа потребно је планирати на годишњем нивоу, у склопу акционих планова које израђују носиоци активности. Годишњи акциони план треба да представља прецизно дефинисане пројекте, програме и активности које ће бити проведене у оквиру реализације „Омладинске политике“. Као такав, акциони план садржи активности и пројекте одјељења Административне службе, активности других институција надлежних за спровођење „Омладинске политике“, активности омладинских или других невладиних организација и удружења. Такође, акционим планом треба да буду прецизирани рокови провођења, одговорно лице, институција или организација као и предложени модел финансирања одређеног пројекта/активности. Акциони план треба да буде донесен прије финализације буџета општине како би се средства могла планирати према стварним, а не претпостављеним потребама и пројектима.

Треба имати у виду да је „Омладинска политика општине Челинац“ флексибилан документ који треба редовно ажурирати ради прилагођавања промјенама у окружењу. Ажурирање плана рада за наредне године врши Управљачки комитет у сарадњи са носиоцима активности. Управљачки комитет у периоду новембар - децембар, извјештава Скупштину општине о активностима у текућој години и планом рада за наредну годину на основу акционих планова носилаца активности.